

Uchwała nr 84/2023
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 22 listopada 2023 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr LVII/333/2023 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 27 października 2023 r. zmieniającej uchwałę Nr VI/38/2019 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk, Iwona Kudła (sprawozdawca), Ewa Midura, Ireneusz Piasecki, Zbigniew Rękas, Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdza nieważność

uchwały nr LVII/333/2023 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 27 października 2023 r. zmieniającej uchwałę Nr VI/38/2019 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso z powodu naruszenia art. 25a ustawy o samorządzie gminnym.

U z a s a d n i e n i e

Uchwała nr LVII/333/2023 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 27 października 2023 r. zmieniająca uchwałę Nr VI/38/2019 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso przesłana została do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 31 października 2023 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 22 listopada 2023 roku.

O terminie tym powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art.18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium nie wzięli udziału przedstawiciele Gminy Czarnocin.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło, że przy podejmowaniu przedmiotowej uchwały wystąpiło istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Rada Gminy w Czarnocinie przedmiotową uchwałą dokonała zmiany w uchwale nr VI/38/2019 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wynagrodzenia za inkaso. Z treści § 1 badanej uchwały wynika, że „Załącznik nr 1 do uchwały VI/38/2019 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 20 lutego 2019 r. otrzymuje brzmienie określone załącznikiem do niniejszej uchwały”. W załączniku tym wskazano inkasentów poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w poszczególnych sołectwach. Z przedłożonego imiennego wykazu głosowań radnych na sesji Rady Gminy w Czarnocinie w dniu 27 października 2023 roku wynika, że w głosowaniu udział wzięło ośmioro radnych będących jednocześnie inkasentami w/w opłaty.

W ocenie Kolegium Izby stanowi to naruszenie art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego. Ustawodawca w tym przepisie zawarł instytucję wyłączenia radnego od udziału w głosowaniu. Radny nie może brać udziału w głosowaniu w sprawach, które dotyczą jego osoby, z uwagi na to, że z mocy art. 25a ustawy o samorządzie gminnym podlega wyłączeniu, a nie wątpliwie w tej sprawie zaistniała taka sytuacja.

W wyroku z dnia 9 kwietnia 2013 r., sygn. akt I OSK 125/13, NSA podkreślał, że przepis art. 25a usg, został wprowadzony w celu antykorupcyjnym, zapobiegającym sytuacjom, kiedy mandat radnego może być wykorzystywany dla prywatnych celów, niekoniecznie majątkowych. Pod pojęciem interesu prawnego rozumie się osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną sytuacją strony. Istnieje on więc wówczas, gdy istnieje związek o charakterze materialnoprawnym między obowiązującą normą prawa administracyjnego, a sytuacją prawną konkretnego podmiotu prawa, polegającą na tym, że akt stosowania tej normy może mieć wpływ na sytuację tego podmiotu na gruncie administracyjnoprawnym (wyrok WSA w Lublinie z dnia 15 marca 2012 r., sygn. akt II SA/Lu 74/12 i cytowane tam orzecznictwo). Zasadą zatem pozostaje, że udział radnego w tego typu uchwałach, tj. dotyczących jego interesu prawnego jest wyłączony i narusza prawo. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego „zawsze udział w głosowaniu radnego podlegającego wyłączeniu z mocy przepisu art. 25a usg, będzie stanowił istotne naruszenie prawa” (wyrok z dnia 18 sierpnia 2021 r. sygn. akt III FSK 3940/21).

W omawianym kontekście dotyczy to sytuacji, w której podejmowana uchwała ustanawia radnego inkasentem, któremu przysługuje prawo do pobierania wynagrodzenia za inkaso, gdyż uchwała taka dotyczy uprawnień i obowiązków radnego o charakterze majątkowym związanych z uzyskiwaniem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków inkasenta. Zatem by uniknąć naruszenia art. 25a ustawy o samorządzie gminnym radni, którzy jednocześnie na mocy podejmowanej uchwały zostali wyznaczeni na inkasentów, powinni wyłączyć się z głosowania nad badaną uchwałą.

W niniejszej sprawie takie wyłączenie nie nastąpiło dlatego Kolegium orzekło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Damian Grzelka